

EVROPA A ČESKO 2113

**Zamysleme se nad budoucností,
abychom pro ni už dnes mohli něco
udělat.**

24. května 2013

Americké kulturní centrum

Tržiště 13, Praha 1

*Když se Babylon vzmožil, začali být lidé opojení velkolepými vize-
mi, například budováním věže. Největším nepřítelem však nebyl
nedostatek prostředků, ale jejich psychika. Jejich motivaci totiž
rozleptal blahobyt a s ním jdoucí protikladné zájmy. Jak říká Bib-
le, každý začal mluvit jiným jazykem – sledoval jiné zájmy. Stejně
zmatení jazyků sužuje i naši společnost. Desítky televizí, rozhla-
sových stanic, internet, tisíce knih a časopisů. Vzniká ostrůvkov-
vitá společnost, kde se nedomluví nejen soused se sousedem,
ale ani odborník s odborníkem, a dokonce ani členové jedné do-
mácnosti. Nestabilita se projevuje extrémně protichůdnými ten-
dencemi, absencí stabilního, ozkoušeného životního řádu a šile-
nými sociálními experimenty. Chaos je ideálním prostředím pro
egoistické psychopaty. Zhroucení naší civilizace visí ve vzduchu.
Otázkou je jen, kdy to bude, jak to bude vypadat, a co můžeme
udělat v praxi, aby v té zkoušce obstály alespoň naše vlastní děti,
když už asi zanikne naše kultura a civilizace.*

Prof. Mgr. Miroslav Bárta, Dr.

vystudoval egyptologii a pravěkou a raně středověkou arche-
ologii na Univerzitě Karlově v Praze. Po studiu egyptologie
v Hamburku v r. 1997 obhájil doktorát, v r. 2002 se habilito-
val a v r. 2009 byl pro obor egyptologie jmenován profesorem.
Jeho poslední publikace (spolu s M. Kovářem) o kolapsech zís-
kala cenu rektora Univerzity Karlovy v Praze za Tvůrčí počin za
rok 2011. Od roku 2013 je ředitelem Českého egyptologického
ústavu FF UK.

Mezi hlavní oblasti jeho vědeckého zájmu patří archeologie
a historie 3. a 2. tis. př. Kr. Intenzivně se zabývá vztahem člo-
věka a krajiny ve starověku, vývojem a kolapsem komplexních
společností, koordinuje interdisciplinární výzkumy Českého
egyptologického ústavu a zabývá se též archeologickým a kul-
turně-historickým pozadím Starého zákona. Od r. 2009 začal
s výzkumy i v Súdánu.

Kromě archeologické činnosti v Egyptě (od r. 1991) vedl první
detailní satelitní mapování pyramidových polí provedené v le-

tech 2002–2003, od r. 2003 vede výzkumy v egyptské Západní
poušti, od r. 2008 v Súdánu a od r. 2010 je vedoucím výzkumu
lokality Abúsír. Od r. 1998 přednáší na FF UK v Praze, v letech
2003–2004 působil jako profesor egyptologie na University of
Pennsylvania (PA, USA).

M. Bárta je členem Mezinárodní egyptologické asociace, čle-
nem správní rady Aigyptos Foundation, Bratislava a členem
redakční rady časopisu Památky archeologické (Praha), Inter-
disciplinaria Archaeologica (Olomouc) a Annales du Service des
Antiquités de l'Égypte (Káhira).

Prof. RNDr. Ivo Budil, Ph.D., DSc.

vystudoval Přírodovědeckou a Filozofickou fakultu Univerzity
Karlovy v Praze. V letech 1999 až 2005 vykonával funkci děka-
na Fakulty filozofické (do 3. 1. 2005 Fakulty humanitních studií)
Západočeské univerzity v Plzni. V současné době působí jako
vedoucí Katedry historických věd a proděkan pro vědu Fakul-
ty filozofické Západočeské univerzity v Plzni. Je autorem knih
Úsvit rasismu (2013), Jitro Árijců. Život a dílo Arthura Gobine-
aua, zakladatele árijské ideologie (2009), Zakladatelé Zápa-
du a poslední člověk. Esej o zrodu a zániku západní civilizace
(2007), Za obzor Západu. Proměny antropologického myšlení
od Isidora ze Sevilly po Franze Boase (2001, 2007), Válka Zu-
luů. Britsko-zulská válka v roce 1879 (2006), Zrození moderní
rasové teorie: Život a dílo Victora Courteta (2005), Mýtus, jazyk
a kulturní antropologie (1992, 1995, 1998, 2003) a Od prvotního
jazyka k rase. Utváření novověké západní identity v kontextu
orientální renesance (2002) a přibližně sto padesáti odborných
studií a statí. Žije v Plzni a má tři děti.

RNDr. Václav Čílek, CSc.

je geolog, klimatolog, spisovatel, filozof, překladatel tao-
istických a zenových textů a popularizátor vědy.

Střední školu studoval v Tanzanii, poté vystudoval hornickou
průmyslovku v Příbrami a Přírodovědeckou fakultu – obor geo-
logie na Univerzitě Karlově v Praze.

V letech 1980 až 1990 pracoval v Hornickém ústavu Akademie věd ČR. Od roku 1990 pracoval v Geologickém ústavu Akademie věd ČR a v letech 1994 až 2001 pak na částečný úvazek v Centru teoretických studií. Od roku 2004 byl ředitelem Geologického ústavu AV ČR, ale roku 2012 se rozhodl tento post opustit a vrátit se na místo vědeckého pracovníka, aby se mohl více věnovat odborným výzkumným pracím.

Přestože se ve své práci zabývá především popularizací vědy, změnami klimatu a prostředí, vývojem české krajiny a interakcemi mezi přírodou a civilizací, najdeme v jeho knihách přesahy směrem k literatuře, religionistice, filozofii, teologii, výtvarnému umění nebo hudbě všech žánrů. Žije v Praze a má dvě dcery, mladší z nich Eliška Cílková je hudební skladatelka.

Mgr. Lukáš Čížek, Ph.D.

je entomologem a ekologem. Skrze výzkumy v tropech se dostal zpět k otázkám fungování temperátní přírody a její historie. Pokouší se propojit výsledky ekologických výzkumů s praxí, a tak napomoci racionalizaci ochrany přírody u nás. Momentálně se baví zejména tím, jak týrání stromů a kácení v (nešumavském) národním parku podporuje zachování biologické rozmanitosti naší přírody. Narozen ve Strakonících, vyrůstal v Brně, se ženou a dvěma dětmi žije v Českých Budějovicích, kde vystudoval Jihočeskou univerzitu a pracuje na Entomologickém ústavu BC AV ČR.

Doc. PhDr. Václav Drška, Ph.D.

absolvent oboru český jazyk a literatura - dějepis na FF UK v Praze; historik světových a obecných dějin, specializován na středověké dějiny západní Evropy, zejména na procesy transformace pozdně antické civilizace a formování raně středověkých států a problematiku politického vědomí elit pozdního středověku (15. století); člen Semináře středověkých dějin Ústavu světových dějin FF UK v Praze a člen Katedry historie FF UJEP v Ústí nad Labem.

PhDr. Petr Hlaváček, Ph.D.

studoval historii a filozofii na FF UK a ve švýcarském Bernu. Byl interním doktorandem Ústavu českých dějin FF UK, poté pracoval v Historickém ústavu AV ČR a nakonec v Centru pro dějiny a kulturu střední a východní Evropy v Lipsku. V roce 2008 založil Collegium Europaeum, společné badatelské pracoviště FF UK & FLÚ AV ČR, jehož je zároveň koordinátorem. Věnuje se náboženským a kulturním dějinám, především problematice evropské identity.

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.

hydrogeolog, psycholog. Studoval hydrogeologii a psychologii v Praze a v Texasu. V praxi se věnoval výuce policistů, mediků a zahraničních studentů na SPŠ, FF UK, LF1 UK, VŠE. Po přechodnou dobu se zabýval psychologii vnímání v reklamě (oční kamera). Řadu let byl poradcem ministra sociálních věcí a poradce ombudsmana. Okrajově se věnuje psychologii náboženství (například kniha Psycholog a jeho svědectví o Kristu). Jako klinický psycholog posuzoval žadatele o náhradní rodinnou péči, dnes se věnuje převážně partnerské a rodinné problematice - rozchody, střídavá péče ap. O tomto tématu pojednává i jeho nejúspěšnější kniha Partneři a rozchody. Je ženatý a má tři děti.

Prof. Vladimír Kokolia

je malíř. Žije a pracuje ve Veverských Knínicích a Praze. Studium na AVU ukončil v roce 1981. Uspořádal kolem 90 samostatných výstav a podílel se na třech stovkách společných výstav, mj. na Documenta IX v Kasselu. V roce 1990 se stal prvním laureátem Ceny Jindřicha Chaloupeckého pro autora do 35 let. Od roku 1992 vede ateliér Grafika II na Akademii výtvarných umění v Praze, poslední tři roky působí navíc ve funkci studijního prorektora. Od poloviny 80. do poloviny 90. let byl zpěvákem a textařem alternativního rockového tria E. Už čtvrtstoletí se věnuje tradičnímu čínskému cvičení taiji rodiny Chen. Jeho výsledky v kompostování byly v roce 2007 oceněny titulem Miss kompost ČR. V roce 2012 získal Cenu od Dalibora Chatrného pro výtvarného umělce nad 35 let. Texty Kokoliova blogu vyšly na konci loňského roku knižně pod názvem Jení.

Martin Komárek

je novinář, spisovatel a hlavní komentátor MF DNES. Kromě toho spolupracuje s televizí a rozhlasem, mediální problematiku přednáší na FF UK a na CEVRO institutu. Autor beletristických i odborných knih. Z beletrie například: Dřevěná panenka, Mefitis, Smrtáci, Smradlavý pes či poslední Jak nepřežít konec světa 21. 12. 2012. Esej: Bůh nezná budoucnost. Z literatury faktu například poslední: Proč právě Miloš Zeman (Spolu s Janem Herzmannem).

Prof. RNDr. Stanislav Komárek, Dr.

po gymnáziu absolvoval studium biologie na PŘF UK Praha (1982), v letech 1983–90 žil jako politický azylant v Rakousku, kde působil v Muzeu přírodní historie, na ministerstvu zemědělství a na Zoologickém ústavu Vídeňské univerzity. V roce 1990 se vrátil do Prahy, kde spolu se Zdeňkem Neubauerem pomáhal zakládat Katedru filosofie a dějin přírodních věd PŘF UK, kde působí dosud (1994 docent, 2001 profesor). Zabývá se souvislostmi přírodních a kulturních procesů, mimetickými jevy v přírodě, a zajímají jej i společenské procesy. Je autorem řady odborných, popularizačních i esejistických knih, v roce 2006 mu byla udělena Cena Toma Stopparda za esejistiku. Podnikl řadu cest po celém světě. Žije v Praze, syn Immanuel studuje v Berlíně strojírenství.

Ing. Petr Koubský, CSc.

je analytik a publicista na volné noze. Vystudoval průmyslovou automatizaci na VŠCHT, do roku 1990 pracoval jako programátor, pak byl spoluzakladatelem vydavatelství Softwarové noviny, kde pracoval jako šéfredaktor stejnojmenného časopisu a později jako šéfredaktor časopisu Inside – Trendy a strategie na českém trhu IT. Organizuje odborné konference, učí na Katedře informačních technologií Vysoké školy ekonomické v Praze a na Literární akademii Josefa Škvoreckého. Je jedním ze zakladatelů experimentální vzdělávací instituce iCollege. Odborné zájmy: sociologie informatiky, data science, sociální sítě, bezpečnostní technologie.

Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.

absolvent oboru český jazyk a literatura - dějepis na FF UK v Praze; historik moderních světových a obecných dějin, specializován především na politické, hospodářské a kulturní dějiny Anglie, respektive Velké Británie a jejího impéria v 16.–21.

století, a na dějiny západní Evropy a transatlantických vztahů obecně, s přesahy do kulturních dějin 20. století; ředitel Ústavu světových dějin FF UK v Praze a vedoucí Semináře nejnovějších dějin na témže ústavu.

PhDr. Zdeněk Kudrna, Ph.D.

se zabývá výzkumem evropské integrace a regulace finančních trhů na Vídeňské univerzitě. Působil jako konzultant Světové banky, Rozvojového programu Organizace spojených národů a poradce ministra financí ČR. Studoval na Středoevropské univerzitě v Budapešti a Univerzitě Karlově v Praze. Je členem Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace a v médiích komentuje vývoj evropské integrace.

RNDr. Vojen Ložek, DrSc.

přírodovědec, zoolog a paleontolog zaměřený na dějiny nejmladší geologické minulosti (kvartéru) a historii krajiny – specializace: fosilní i současní měkkýši a jejich všestranné využití v uvedeném směru.

Vystudoval Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity (RNDr. obor zoologie-antropologie). 1945–1948 pracoval v Zoologickém oddělení Národního muzea, 1949–1963 v Ústředním ústavu geologickém, od r. 1963 pak v Geologickém ústavu ČSAV, resp. AV ČR. 1967 obhájil titul doktora geologických věd.

Vyvinul metody rozboru fosilních společenstev měkkýšů, v korelaci se sedimentologií a pedologií čtvrtohor i vývojem lidské společnosti (monografie „Quartärmollusken der Tschechoslowakei“ 1964, prezentovaná na světovém kongresu INQUA v USA 1965).

V r. 1973 podal ucelenou historii kvartéru střední Evropy Příroda ve čtvrtohorách, jejímž volným pokračováním jsou knižní publikace Zrcadlo minulosti a Po stopách pravěkých dějů, shrnující poznatky z nejnovější doby.

Od r. 1967 dodnes přednáší „Vývoj přírody v kvartéru“ na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity. Krom toho sestavil mapu půdních substrátů a ložisek přirozených hnojiv Československa a od studentských let se věnoval jako dobrovolník ochraně přírody. Žije v Praze a jeho syn Ing. Vojen Ložek (1953) je pracovníkem státní ochrany přírody.

Jan Macháček

je novinář a hudebník, v současné době působí jako komentátor a analytik týdeníku Respekt a Hospodářských novin. Zabývá se především aktuálním vývojem domácí a mezinárodní hospodářské politiky, konkrétně například tématy krize eurozóny nebo evropské integrace. Denně na internetu přispívá do Auditu Jana Macháčka. Zpracovává analýzy pro Český rozhlas a Českou televizi a přednáší žurnalistiku na New York University v Praze. Pravidelně také přednáší na mezinárodních fórech a zahraničních univerzitách, např. v USA nebo ve Francii. V osmdesátých letech byl jako signatář Charty 77 činný v řadě disidentských a nezávislých publikačních aktivitách. Započal tehdy svou působnost na undergroundové hudební scéně jako člen skupiny The Plastic People of the Universe a dodnes je kytaristou skupiny Garage. Od roku 1990 přispíval do Respektu, který spoluzakládal, svými investigativními reportážemi, analýzami, komentáři či rozhovory s transformační tematikou. V roce 2000 zde působil na pozici šéfredaktora. V devadesátých letech absolvoval několik prestižních stáží

v USA například v National Forum Foundation či na University of Michigan. Je členem správní rady Transparency International a předsedou správní rady Knihovny Václava Havla. Za svou novinářskou práci byl mnohokrát oceněn, například v roce 2009 Cenou Ferdinanda Peroutky. Téhož roku vydal knihu Místři světa amoleta.

Doc. Ing., Daniel Münich, Ph.D.

je akademický ekonom. Vystudoval obor silnoproudá elektrotechnika na ČVUT FEL, absolvoval dva roky stáží na Pittsburgh University a University of Michigan, v USA a v roce 1998 získal doktorát v oboru ekonomie na Univerzitě Karlově, CERGE. Akademicky působí v doktorském programu CERGE-EI, společného pracoviště Akademie věd ČR a Univerzity Karlovy, kde se dlouhodobě zabývá problematikou ekonomie trhu práce, školství, výzkumu a vývoje.

Kromě výzkumné a pedagogické činnosti v posledních patnácti letech také působil jako expert či poradce v rámci projektů Evropské unie, Mezinárodního měnového fondu, OECD, Světové banky a řady národních institucí včetně Národní ekonomické rady vlády. Mezi jeho veřejné aktivity spojené s jeho odborností patří dlouhodobě aktivní členství v České společnosti ekonomické a publikování článků v novinách a populárních časopisech a komentování témat souvisejících především s trhem práce, školstvím, vzděláváním, vědou a výzkumem.

RNDr. Zbyněk Petráček

je komentátorem deníku Lidové noviny. Zabývá se tématy zahraničními, domácími i historickými. Předtím působil sedmáct let (1990–2007) v týdeníku Respekt jako komentátor, vedoucí zahraniční rubriky a zástupce šéfredaktora (1990–2001). Publikoval zde texty zabývající se zejména mezinárodními vztahy, zahraniční politikou Česka – regionálně pak Evropou, evropskými státy a Blízkým východem.

Během tohoto působení získal dvě ocenění – Kulturní cenu česko-německého porozumění Spolku Adalberta Stiftera v Mnichově (1994) a III. Cenu Ferdinanda Peroutky v Praze (1999).

Do počátku roku 1990 byl zaměstnán v půdoznaleckém průzkumu (Ústav pro zúrodnění zemědělských půd v Praze), paralelně působil v tehdejší samizdatovém tisku jako přispěvatel (hlavně překlady) i redaktor magazínu Revolver Revue a novin Sport. Působil aktivně též v opozici, byl signatářem Hnutí za občanskou svobodu (HOS), Charty 77 a podílel se na pašování nezávislé literatury z Polska ve spolupráci s Československo-polskou solidaritou.

V letech 1978–83 vystudoval Přírodovědeckou fakultu UK v Praze, obor geografie, kde v roce 1985 složil rigorózní zkoušku.

Mgr. Tomáš Pospiszyl, PhDr.

je kritik a kurátor žijící v Praze. Od roku 2003 je odborným asistentem na FAMU v Centru audiovizuálních studií a od roku 2012 vyučuje na Akademii výtvarných umění v Praze. Od jeho založení pracuje pro sdružení tranzit.cz. Od roku 2005 do roku 2010 spoluorganizoval Cenu Jindřicha Chalupického. V letech 2010–2012 byl redaktorem Lidových novin. Je autorem řady výstavních projektů a přispívá do řady odborných časopisů. Sestavil antologii americké výtvarné teorie Před obrazem, s Laurou Hoptmanovou antologii východoevropských textů o umění druhé poloviny 20. století Primary Documents. Napsal knihy Octobriana a ruský

underground a Srovnávací studie. S Vandou Skálovou připravil výstavu a monografii Aléna Diviše a s Ivanem Adamovičem výstavu a knihu Planeta Eden. Napsal monografii Josefa Bolfa a připravil retrospektivní výstavu a knihu Vladislava Mirvalda.

Prof. Ing. Jaroslav Petr, DrSc.

vystudoval gymnázium v Kolíně a Vysokou školu zemědělskou v Praze. Zabývá se reprodukcí a biotechnologiemi hospodářských zvířat ve Výzkumném ústavu živočišné výroby v.v.i. Přednáší biotechnologie živočichů na České zemědělské univerzitě Praha, Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Věnuje se popularizaci přírodních věd. Spolupracuje s Českým rozhlasem, Lidovými novinami a řadou serverů a časopisů.

Prof. RNDr. Jitka Rychtaříková, CSc.

je demografka. Vystudovala geografii (PřF UK) a francouzštinu (FF UK) a později se specializovala v demografii (diplom Démographie Générale, Université Paris 1 Panthéon Sorbonne). Přednáší na Přírodovědecké fakultě UK Demografickou analýzu, Populační vývoj České republiky a aplikace statistických softwarů (SAS) v demografii. Po roce 1989 byla a je řešitelkou či spoluřešitelkou řady zahraničních i domácích výzkumných projektů. Dříve pracovala v lékařských výzkumných ústavech (Ústav výzkumu vývoje dítěte Fakulty dětského lékařství, Ústav pro péči o matku a dítě) a v Laboratoři výpočetní techniky PřF UK. Přednášela demografii také na univerzitě v USA (University of South Carolina) a ve Francii (Université Paris 1 Panthéon Sorbonne). Věnuje se zejména populačnímu vývoji České republiky po druhé světové válce v evropském kontextu.

Prof. PhDr. Jan Sokol, Ph.D., CSc.

pracoval jako zlatník, později mechanik. Od roku 1963 dálkově studoval matematiku, v letech 1964–90 vedl vývoj softwaru ve VÚMS Praha. V tomto oboru publikoval několik knih a desítky odborných článků. Spolupracoval na ekumenickém překladu Bible a přeložil řadu filozofických knih. Podepsal Chartu 77, v letech 1990–92 místopředseda SN FS ČSFR, 1998 ministr školství, 2003 koaliční kandidát na prezidenta ČR. Od roku 1992 přednáší fenomenologii, filozofickou antropologii a dějiny ná-

boženství na UK v Praze, v letech 2000–07 byl děkanem Fakulty humanitních studií UK, v zimním semestru 2008 přednášel na Harvardově univerzitě.

Publikoval zejména: Mistr Eckhart a středověká mystika, Malá filosofie člověka, Čas a rytmus, Filosofická antropologie – Člověk jako osoba, Člověk a náboženství, Moc, peníze a právo, Zůstat na zemi. Rozhovory nad Biblií, Etika a život.

doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.

v letech 2003–2006 byl náměstkem generálního ředitele Národního muzea, podílel se na nové koncepci jeho rozvoje. Od roku 2006 je děkanem Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, od roku 2010 na druhé volební období. Je členem Vědecké rady Masarykovy univerzity, místopředsedou správní rady Vysoké školy uměleckoprůmyslové, členem dozorcí rady Masarykova ústavu a Archiv AV ČR, v.v.i., místopředsedou Rady Českého rozhlasu. Z hlediska svého profesního zájmu se věnuje dějinám českého prostředí a střední Evropy v 19. a 20. století, zejména česko-rakouským vztahům, národnostní politice a situaci v Československu po roce 1948. Je členem stálé česko-rakouské historické komise. Mezi jeho nejvýznamnější publikace patří spoluautorství monografie Národnostní menšiny v Československu 1918–1938, autorství monografie Češi a Slováci 1896–1914. Nezřetelnost společné cesty či spoluedice katalogu Dolnorakouské zemské výstavy 2009: Österreich. Tschechien. geteilt – getrennt – vereint. Je kurátorem více než desítky výstavních a expozičních projektů, nejnověji vede kurátorský tým expozice Památníku romského holocaustu v Hodoníně u Kunštátu.

Prof. RNDr. Jan Zrzavý, CSc.

vystudoval biologii na Přírodovědecké fakultě v Praze. V letech 1988–2011 pracoval v Biologickém centru AV ČR, od roku 1992 na Přírodovědecké fakultě JU v Českých Budějovicích. Zabývá se zoologií a evoluční biologii, včetně přesahů k antropologii a sociobiologii člověka. Je autorem či spoluautorem několika popularizačních knih (Jak se dělá evoluce, Proč se lidé zabíjejí, Fylogeneze živočišné říše, připravovaná Evoluční biologie člověka) a mnoha časopiseckých a novinových článků (hlavně Vesmír, Respekt, HN, LN).